

The Honeyguide's revenge

 Zulu folktale

 Wiehan de Jager

 Agri Afshin

 4

 کوردی ckb / English en

ئەم چىرۆكە ئېس لە، نىگىدە، ئېلندەى رېنىيەندەرى ھەنگوین، و پېوئىكى چوچنۆك دەكت بەھوى گىنگىلە. چرىكىن كە گىنگىلە چووبووه دەرەوہ بۆ راو كرىن، گوئى لە دەنگى نىگىدە بوو كە ئېنگى دەكرد. گىنگىلە كاتى بېرى لە ھەنگوین دەكردەوہ دەمى ھوى كرىد. ئەو راوہ سە و بە سەرنجەوہ گوئى راگرت و ئەوہندە گەراڭا ئېلندەكەى لەسەر لقى دارىك لەسەر سەرىبەوہ دىتەوہ. جىك، جىك، جىك، ئېلندە بچكۆلەكە دەيجرىواند، كاتىك لە سەر ئەم دار بۆ ئەو دار دەفرى. بە جىك، جىك، جىك، ئېنگى دەكرد و ھوہ، ھو رادەوہ سە بۆ ئەوہى دلىي بىتەوہ كە گىنگىلە بە دوايدا دىت

...

This is the story of Ngede, the Honeyguide, and a greedy young man named Gingile. One day while Gingile was out hunting he heard the call of Ngede. Gingile's mouth began to water at the thought of honey. He stopped and listened carefully, searching until he saw the bird in the branches above his head. "Chitik-chitik-chitik," the little bird rattled, as he flew to the next tree, and the next. "Chitik, chitik, chitik," he called, stopping from time to time to be sure that Gingile followed.

دوای نیو کتزمیر، ئەوان گەیشتنە لای دارهەنجیریکی خۆرسکی گەورە. نگیدە زۆر سەرشیپنە لەسەر لقهکەنی دارە که دەفری. دواتر لەسەر لقیکی گیرسێیه وە و سەری بۆ لای گینگیلە سوپاند و وەك ئەو هی پێی بلی: “ئەو ههلا ئیسە وەرە ئیره! بۆچی هیندەت پێچوو؟” گینگیلە هیچ مێشەهنگوینیکی لە خوارەو هی دارە که نه بینی، بەلام چوهری به نگیدە کرد.

...

After half an hour, they reached a huge wild fig tree. Ngede hopped about madly among the branches. He then settled on one branch and cocked his head at Gingile as if to say, “Here it is! Come now! What is taking you so long?” Gingile couldn’t see any bees from under the tree, but he trusted Ngede.

دوایی گینگیله ږمه که ی له له ژیر داره که دلاو هیندیک چیلکه ی وشکی کو کرده وه
وډگریکی بچووی کرده وه. گتی ډگره که خوش بوو، لقه داریکی وشکی دریژی
خسته ډوهندی ډگره که. نهو داره به وه ډسراو بوو که له گتی سووډندا دووکه لی زور
دهکت. نهو سه ریکی لقه دریژه که ی به ددانی گرت و به داره که وه هه لگه را.

...

So Gingile put down his hunting spear under the tree,
gathered some dry twigs and made a small fire. When the
fire was burning well, he put a long dry stick into the heart
of the fire. This wood was especially known to make lots of
smoke while it burned. He began climbing, holding the cool
end of the smoking stick in his teeth.

خەرىك بوو گوئ بىستى دەنگى وىزە وىزى مېشەه نگوينەگنى بېت. ئەوان لە
كونيکەوہ لە قەدى دارەكەوہ دەھتتە دەرەوہو دەچوونەوہ ژوورى نەنەكەين. كتى
گینگيلە گەيشتە سەر نەنە ھەنگوينەكە، دارە دووكە لاويەكەى خستە ھو نەنەكە. بە
سەرە سووتوہكە، مېشەگن زۆر توورە بوون وھتتە دەرەو و پەلاھرين دا. ئەوان
پېش ئەوہى لە ترسى دووكەلكە را بکەن، بە گینگيلەين وەدا وھزارىكى زۆرين
پېگە گېند.

...

Soon he could hear the loud buzzing of the busy bees. They were coming in and out of a hollow in the tree trunk – their hive. When Gingile reached the hive he pushed the smoking end of the stick into the hollow. The bees came rushing out, angry and mean. They flew away because they didn't like the smoke – but not before they had given Gingile some painful stings!

ڪٽيڪ مڙشهنه نگوينه ڪن چوونه دهره وه، گينگيله دهستي خسته ڏو ٺانه
هه نگوينه ڪه. ٺه ٺانه به ڪي گهوره ي هه نگوين ڪه شيله ي لي ده تڪ و پر بوو له
مڙشهنه نگويني بچووك، هيڏيه دهري. ٺه و زور به ٺه سڇي ٺانه ڪه ي خسته ڏو
تورهه ڪه ڪه ي سهر ٺاني. دواتر له داره ڪه هته خواره وه.

...

When the bees were out, Gingile pushed his hands into the nest. He took out handfuls of the heavy comb, dripping with rich honey and full of fat, white grubs. He put the comb carefully in the pouch he carried on his shoulder, and started to climb down the tree.

نگیده زۆر به ئامه زروییه وه سهیری گرهگنی گینگيله ده کرد. ئه و چوه پئی ئه وهی ده کرد که گینگيله پچهیه ک ههنگوینی گه وره وه کو چداش بداته رینیندهری ههنگوین. نگیده به خیرایی له م لق بو ئه و لق ده فری، و ورده ورده له سه ر عه رزه که نیشه وه. له کوئیدا گینگيله له داره که هته خواری. نگیده له سه ر به ردیکی گه وره له نزیك کوره که چوه پئی چداشته که ی کرد.

...

Ngede eagerly watched everything that Gingile was doing. He was waiting for him to leave a fat piece of honeycomb as a thank-you offering to the Honeyguide. Ngede flittered from branch to branch, closer and closer to the ground. Finally Gingile reached the bottom of the tree. Ngede perched on a rock near the boy and waited for his reward.

بەلام گىنگىلە ئاگرەكەي كووزاندهو، پمەكەي ھەلگرت و بەرەو ھل وەرپكەوت و
ھىچ گوپى نەدا نكپدە. نكپدە بە توورەبىيەو ھواری کرد: “سەرکەوتن،
سەرکەوتن” گىنگىلە راوہسە و چوى لە ھلندەكە کرد و پیکەنى: “تۆ كە مپك
ھەنگوینت دەوئ ھورپى من؟ وانپە! بەلام من بو خۆم ھەموو گرەگنم کرد و
مپشھەنگوینەكنپش ئەو ھەمووھپن پپوہ دام. بو دەبى ئەم ھەنگوینە بەلامە لەگەل
تۆدا بەش بكەم؟” نكپدە زۆر توورە بوو! ئەمە ھەلسوكەوتپكى ھش نەبوو كە
لەگەل ئەوى کرد! بەلام نكپدە تۆلەي خوى دەكتەوہ.

...

But, Gingile put out the fire, picked up his spear and started walking home, ignoring the bird. Ngedede called out angrily, “VIC-torr! VIC-torr!” Gingile stopped, stared at the little bird and laughed aloud. “You want some honey, do you, my friend? Ha! But I did all the work, and got all the stings. Why should I share any of this lovely honey with you?” Then he walked off. Ngedede was furious! This was no way to treat him! But he would get his revenge.

دېش چەند هەفتە يەك، رۆژيكي، دووباره گينگيله گوڤي له دەنگي نگیده بوو كه
دېنگي ده كرد. ئەو هەنگوينه بەلامه كه ي به بیره ته وه و چريكي ديكه به
خوشحالييه وه شوين دېنده كه كه وت. نگیده به دريژايي دارسەنه كه ريگه ي به
گينگيله نيشتن دەدا، ئەو ه ي بو پشوو دان له سەر داريكي گه وره ي “گاسي”
نيشته وه. گينگيله بيري کرده وه، “ئەه”، نەنه هەنگوينه كه دەبي له دۆ ئەداره دابي
ئەو به خيرويي گريكي بچوو كي کرده وه و چۆ سەرداره كه، لقه داره
دوو كه لاويه كه شي به داني گرتبوو. نگیداس هەلنيشت بوو و چوري ده كرد.

...

One day several weeks later Gingile again heard the honey call of Ngede. He remembered the delicious honey, and eagerly followed the bird once again. After leading Gingile along the edge of the forest, Ngede stopped to rest in a great umbrella thorn. “Ahh,” thought Gingile. “The hive must be in this tree.” He quickly made his small fire and began to climb, the smoking branch in his teeth. Ngede sat and watched.

گینگیله به سەر کهوت، پێی سەیر بوو که بۆچی هیچ دەنگی وزه وزی مێشهکن
هیهت. له بهر خۆیهوه بیری ده کردهوه، “له وانه یه تانه ههنگوینه که له دو قولایی
قه دی داره که بێت.” ئه و به سەر کهوت بۆ سەر لقیکی دیکه، به لام له جیتی تانه ی
مێشهنگ، ده موچوی پلینگیکی بینی! پلینگه که زۆر توورپه بوو، له بهر ئه وه ی له
هکو له خه وین هه ساند. چوهکنی نوێندن و زاری کردهوه، بۆ ئه وه ی ددانه زۆر
دریژ و تیژهکنی نیشتن دات.

...

Gingile climbed, wondering why he didn't hear the usual buzzing. "Perhaps the hive is deep in the tree," he thought to himself. He pulled himself up another branch. But instead of the hive, he was staring into the face of a leopard! Leopard was very angry at having her sleep so rudely interrupted. She narrowed her eyes, opened her mouth to reveal her very large and very sharp teeth.

به ره وهی پلینگه که زین به گینگله بگهیه نی، نه و به خیرای رای کرد و له سهر
داره که هته خواره وه. له بهر پهله کردن له سهر لقی داره که پیی خزی و به توندی
که وته خواری و گوپزینگی پیی له جی چوو. به هه موو تولاییه وه به شهله شهله
بو ی دهر چوو. به ختی بشی هه بوو که، پلینگه که زور خه والو بوو، بو یه شوینی
نه که وت. نگیده، رپنیلاندهری هه نگوین، توله ی خو ی کرده وه. گینگله ش
وانه یه کی چکی وهر گرت.

...

Before Leopard could take a swipe at Gingile, he rushed down the tree. In his hurry he missed a branch, and landed with a heavy thud on the ground twisting his ankle. He hobbled off as fast as he could. Luckily for him, Leopard was still too sleepy to chase him. Ngedede, the Honeyguide, had his revenge. And Gingile learned his lesson.

له بهر ئه وه، كاتيك منداله كنى گينگيله گوڤين له چيروكى نكيده ده بي زور ريز له و
ځلنده بچكوله ده گرن. هه ركتي هه نگوين هه ل ده گرنه وه، هه ول ده دن زورتري
به شي ننه هه نگوينه كه بدن به رينيندندهرى هه نگوين.

...

And so, when the children of Gingile hear the story of
Ngede they have respect for the little bird. Whenever they
harvest honey, they make sure to leave the biggest part of
the comb for Honeyguide!

Global Storybooks

globalstorybooks.net

تۆله ستاندنه وهی رینیشاندهری هه نگوین

The Honeyguide's revenge

 Zulu folktale

 Wiehan de Jager

 Agri Afshin (ckb)

